

Bruxelles, XXX
[...] (2021) XXX draft

COMUNICARE A COMISIEI

Criterii pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea unor proiecte importante de interes european comun

1. INTRODUCERE

1. Prezenta comunicare furnizează orientări privind evaluarea, în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, a finanțării publice a proiectelor importante de interes european comun (PIIEC).
2. PIIEC pot reprezenta o contribuție foarte importantă la creșterea economică durabilă, crearea de locuri de muncă și competitivitate pentru industria și economia Uniunii Europene, având în vedere efectele lor de propagare pozitive, care influențează piața internă și societatea, în ansamblu.
3. PIIEC fac posibilă reunirea cunoștințelor, a expertizei, a resurselor financiare și a actorilor economici din întreaga UE, pentru a răspunde disfuncționalităților importante ale pieței sau celor de la nivel sistemic, precum și provocărilor de la nivelul societății la care nu s-ar putea găsi soluții în lipsa acestor proiecte. Aceste inițiative sunt menite să reunească sectorul public și pe cel privat pentru a întreprinde proiecte pe scară largă, care să aducă beneficii importante UE și cetățenilor săi.
4. PIIEC pot sta la baza tuturor politicilor și acțiunilor care ating obiective europene comune, în special Pactul verde european¹, Strategia digitală², Noua strategie industrială pentru Europa³ și Next Generation EU⁴. PIIEC pot contribui, de asemenea, la o redresare durabilă în urma unor perturbări economice grave, cum ar fi cele cauzate de pandemia de COVID-19, și pot sprijini eforturile de consolidare a rezilienței sociale și economice a UE.
5. Având în vedere Strategia privind întreprinderile mici și mijlocii (IMM)⁵, este important ca IMM-urile să poată participa la PIIEC și să beneficieze de acestea. În evaluarea sa, Comisia va lua în considerare circumstanțele în care este mai puțin probabil ca ajutorul notificat să denatureze în mod nejustificat concurența, de exemplu din cauza cuantumului său.
6. Realizarea PIIEC necesită de multe ori o participare semnificativă din partea autorităților publice, întrucât în absența acestora astfel de proiecte nu ar putea obține finanțare de pe piață. În cazul în care finanțarea unor astfel de proiecte reprezintă ajutor de stat, prezenta comunicare stabilește normele aplicabile

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final, 11 decembrie 2019.

² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Conturarea viitorului digital al Europei”, COM(2020) 67 final, 19 februarie 2020.

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O nouă Strategie industrială pentru Europa”, COM(2020) 102 final, 10 martie 2020.

⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Acum este momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație”, COM(2020) 456 final, 27 mai 2020.

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală”, COM(2020) 103 final, 10 martie 2020.

pentru a asigura păstrarea unor condiții de concurență echitabilă pe piața internă.

7. Articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE prevede că ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun pot fi considerate compatibile cu piața internă. În consecință, prezenta comunicare stabilește orientări în ceea ce privește criteriile pe care Comisia le va aplica pentru evaluarea ajutoarelor de stat acordate pentru a promova realizarea PIIEC. Mai întâi, în comunicare se stabilește domeniul de aplicare al acesteia, după care se prezintă o listă de criterii pe care Comisia o va folosi pentru a evalua natura și importanța PIIEC în scopul aplicării articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE. În continuare, se explică modul în care Comisia va evalua compatibilitatea finanțării publice a PIIEC cu normele privind ajutoarele de stat.
8. Prezenta comunicare nu exclude posibilitatea ca ajutoarele destinate să promoveze realizarea unor PIIEC să fie considerate compatibile cu piața internă și pe baza altor dispoziții ale TFUE, în special pe baza articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, precum și a normelor de punere în aplicare aferente. Totuși, este posibil ca aceste dispoziții să nu abordeze pe deplin relevanța, particularitățile și caracteristicile PIIEC. Acestea pot necesita dispoziții specifice privind eligibilitatea și compatibilitatea, precum și dispoziții procedurale specifice, astfel cum se prevede în prezenta comunicare.

2. DOMENIUL DE APLICARE

9. Comisia va aplica principiile prezentei comunicări în cazul PIIEC din toate sectoarele de activitate economică.
10. Prezenta comunicare nu se aplică în cazul:
 - a) măsurilor constând în ajutoare pentru întreprinderile aflate în dificultate, astfel cum sunt definite în Orientările privind salvarea și restructurarea⁶ sau în orice alte orientări ulterioare, astfel cum au fost modificate sau înlocuite, cu excepția întreprinderilor care nu se aflau în dificultate la 31 decembrie 2019, dar care au devenit întreprinderi aflate în dificultate în perioada începând cu 1 ianuarie 2020 și pe durata aplicării cadrului temporar;
 - b) măsurilor care constau în ajutoare pentru întreprinderi care fac obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei, prin care un ajutor este declarat ilegal și incompatibil cu piața internă;

⁶ Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1). Astfel cum a fost explicat la punctul 23 din respectivele orientări, având în vedere faptul că însăși existența unei întreprinderi este expusă riscului, o întreprindere aflată în dificultate nu poate fi considerată ca un factor adecvat pentru promovarea altor obiective politice publice înainte ca viabilitatea acesteia să fie asigurată.

- c) măsurilor de ajutor care constituie prin natura lor, prin condițiile în care sunt acordate sau prin metoda de finanțare, o încălcare nedisociabilă a dreptului UE⁷, în special:
- i. măsurile de ajutor în conformitate cu care acordarea de ajutoare este condiționată de obligația ca beneficiarul să își aibă sediul în statul membru în cauză sau să fie stabilit cu preponderență în statul membru respectiv;
 - ii. măsurile de ajutor în conformitate cu care acordarea de ajutoare este condiționată de obligația ca beneficiarul să utilizeze bunuri produse la nivel național sau servicii naționale;
 - iii. măsurile de ajutor care limitează posibilitatea beneficiarului de a utiliza în alte state membre rezultatele obținute din cercetare, dezvoltare și inovare.

3. CRITERII DE ELIGIBILITATE

11. Pentru a stabili dacă un proiect intră sau nu sub incidența articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, Comisia va aplica criteriile stabilite în secțiunile 3.1, 3.2 și 3.3.

3.1. Definiția proiectului

12. Ajutorul propus trebuie să vizeze un singur proiect, care este clar definit în ceea ce privește obiectivele și termenii de punere în aplicare, inclusiv în ceea ce privește participanții și finanțarea⁸.
13. Comisia poate, de asemenea, considera eligibil un „proiect integrat”, cu alte cuvinte un grup de proiecte individuale inserate într-o structură, o foaie de parcurs sau un program comun, care urmăresc același obiectiv și au la bază o abordare sistemică și coerentă. Componentele individuale ale proiectului integrat pot avea drept obiect niveluri diferite ale lanțului de aprovizionare, dar trebuie să fie complementare și să contribuie semnificativ la atingerea obiectivului european⁹.

3.2. Interesul european comun

3.2.1. Criterii generale cumulative

14. Proiectul trebuie să contribuie într-o manieră concretă, clară și identificabilă la îndeplinirea unuia sau a mai multor obiective sau strategii europene și trebuie să aibă un impact semnificativ asupra creșterii durabile, să răspundă unor provocări de la nivelul societății sau să creeze valoare în UE.

⁷ A se vedea, de exemplu, cauza C-156/98, Germania/Comisia [2000], ECLI:EU:C:2000:467, punctul 78 și cauza C-333/07 Régie Networks/Rhône Alpes Bourgogne [2008], ECLI:EU:C:2008:764, punctele 94-116.

⁸ În cazul cercetării și dezvoltării, atunci când două sau mai multe proiecte nu sunt separabile în mod clar unele de altele și, în special, în cazul în care nu prezintă probabilități independente de succes tehnologic, acestea trebuie considerate ca fiind un singur proiect.

⁹ În cele ce urmează, denumirea de „proiect” se referă atât la proiectele individuale, cât și la proiectele integrate.

15. Proiectul trebuie să reprezinte o contribuție importantă la îndeplinirea obiectivelor UE, de exemplu prin faptul că are o importanță majoră pentru: Pactul verde european¹⁰, Strategia digitală¹¹ și Strategia europeană privind datele¹², Noua strategie industrială pentru Europa¹³, Next Generation EU¹⁴, noul Spațiu european de cercetare pentru cercetare și inovare¹⁵, noul Plan de acțiune pentru economia circulară¹⁶ sau la îndeplinirea obiectivului UE de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050, printre altele.
16. Proiectul ar trebui să demonstreze că este conceput pentru a depăși disfuncționalitățile importante ale pieței sau deficiențele sistemice, împiedicând desfășurarea proiectului în aceeași măsură sau în același mod în absența ajutorului, sau provocările societale, care altfel nu au putut fi abordate sau remediate.
17. Cu excepția cazului în care un număr mai mic este justificat de natura proiectului¹⁷, acesta trebuie să implice cel puțin patru state membre, iar beneficiile sale nu trebuie să se limiteze la statele membre finanțatoare, ci să se extindă la o mare parte a UE. Beneficiile proiectului trebuie să fie clar definite, într-o manieră concretă și identificabilă¹⁸.

¹⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final, 11 decembrie 2019.

¹¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Conturarea viitorului digital al Europei”, COM(2020) 67 final, 19 februarie 2020.

¹² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O strategie europeană privind datele”, COM(2020) 66 final, 19 februarie 2020.

¹³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „O nouă Strategie industrială pentru Europa”, COM(2020) 102 final, 10 martie 2020.

¹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Acum este momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație”, COM(2020) 456 final, 27 mai 2020.

¹⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Un nou SEC pentru cercetare și inovare”, COM(2020) 628 final, 30 septembrie 2020.

¹⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Un nou Plan de acțiune privind economia circulară pentru o Europă mai curată și mai competitivă” COM(2020) 98 final, 11 martie 2020.

¹⁷ Un număr mai mic de state membre poate fi justificat, de exemplu, dacă proiectul vizează infrastructuri de cercetare interconectate și proiecte TEN-T care prezintă o importanță transnațională fundamentală, deoarece fac parte dintr-o rețea transfrontalieră conectată fizic sau deoarece sunt esențiale pentru consolidarea gestionării traficului transfrontalier sau a interoperabilității.

¹⁸ Simplul fapt că un proiect este realizat de întreprinderi din țări diferite sau că o infrastructură de cercetare este utilizată ulterior de întreprinderi cu sediul în state membre diferite nu este suficient pentru ca un proiect să fie considerat PIIEC. Curtea a susținut politica Comisiei potrivit căreia un proiect poate fi considerat ca fiind de interes european comun în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (b) atunci când face parte dintr-un program european transnațional care beneficiază de susținerea comună a unui număr de guverne din statele membre sau atunci când decurge din acțiunea concertată a unui număr de state membre, destinată să combată o amenințare comună. Cauzele conexe C-62/87 și 72/87, Exécutif regional wallon și SA Glaverbel/Comisia, [1988], ECLI:EU:C:1988:132, punctul 22.

18. Tuturor statelor membre trebuie să li se ofere posibilitatea reală de a participa la un proiect emergent. Cu excepția cazului în care acest lucru este justificat de natura proiectului, statele membre care efectuează notificarea trebuie să demonstreze că toate statele membre au fost informate cu privire la posibila apariție a unui proiect, inclusiv prin contacte, alianțe, reuniuni sau evenimente de stabilire a corespondenței, și că li s-a oferit posibilitatea adecvată de a participa.
19. Beneficiile proiectului nu trebuie să se limiteze la întreprinderile sau la sectorul în cauză, ci trebuie să aibă o relevanță mai largă și să se aplice economiei sau societății UE prin efecte de propagare pozitive (cum ar fi existența unor efecte sistemice la multiple niveluri ale lanțului valoric sau pe piețele din aval sau din amonte ori existența unor utilizări alternative în alte sectoare sau a unui transfer modal), care să fie definite clar, într-o manieră concretă și identificabilă.
20. Proiectul trebuie să fie cofinanțat substanțial de către beneficiar.
21. Proiectul trebuie să respecte principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” și să asigure eliminarea treptată a subvențiilor dăunătoare mediului, astfel cum a fost reiterat în Pactul verde european¹⁹.

3.2.2. *Indicatori pozitivi generali*

22. Pe lângă criteriile cumulative prevăzute în secțiunea 3.2.1, Comisia va avea o poziție mai favorabilă dacă:
 - a) în concepția proiectului este implicată Comisia sau orice altă entitate juridică căreia Comisia i-a delegat competențe, cum ar fi Banca Europeană de Investiții și Fondul European de Investiții;
 - b) în selecția proiectului este implicată Comisia sau orice altă entitate juridică căreia Comisia i-a delegat competențe, cu condiția ca respectiva entitate să acționeze în acea calitate doar cu titlu de structură de punere în aplicare;
 - c) în structura de guvernare a proiectului este implicată Comisia sau orice altă entitate juridică căreia Comisia i-a delegat competențe, precum și statele membre participante;
 - d) proiectul implică interacțiuni colaborative semnificative din punctul de vedere al numărului de parteneri, al implicării organizațiilor provenite din sectoare diferite sau al implicării unor întreprinderi de diferite dimensiuni și, în special, colaborări între întreprinderi mari și întreprinderi mici și mijlocii din state membre diferite;
 - e) proiectul implică existența unei cofinanțări din partea unui fond al UE²⁰ în gestiune directă, indirectă sau partajată;

¹⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final, 11 decembrie 2019.

²⁰ Finanțarea acordată de UE, gestionată centralizat de către instituțiile, agențiile, întreprinderile comune sau alte organisme ale UE care nu este directă sau indirectă sub controlul statului membru, nu constituie ajutor de stat. Ajutorul de stat poate fi cumulat cu finanțarea dintr-un fond al UE, cu condiția respectării

f) Proiectul ia în considerare Regulamentul privind taxonomia²¹.

3.2.3. Criterii specifice

23. Proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare trebuie să aibă un caracter inovator major sau să genereze o valoare adăugată semnificativă în materie de cercetare, dezvoltare și inovare, ținând cont de stadiul atins de tehnologie în sectorul în cauză.
24. Proiectele care presupun o primă utilizare industrială trebuie să permită elaborarea unui nou produs sau a unui nou serviciu cu un conținut de cercetare și inovare ridicat și/sau punerea în practică a unui proces de producție care este inovator într-un mod fundamental. Modernizările periodice ale instalațiilor existente care nu prezintă o dimensiune inovatoare, precum și dezvoltarea de versiuni noi ale unor produse existente nu presupun o primă utilizare industrială.
25. În scopul prezentei comunicări, prima utilizare industrială se referă la extinderea la o scară mai largă a instalațiilor-pilot, a instalațiilor demonstrative sau a echipamentelor și instalațiilor care reprezintă o premieră în domeniul respectiv și care corespund etapelor ulterioare fazei-pilot, inclusiv fazei de testare, dar anterioare producției de masă și activităților comerciale²². Activitățile legate de prima utilizare industrială pot fi finanțate cu ajutor de stat cu condiția ca prima utilizare industrială să decurgă dintr-o activitate de cercetare, dezvoltare și inovare și să conțină o componentă foarte importantă de cercetare, dezvoltare și inovare, care reprezintă un element integrant și necesar pentru implementarea cu succes a proiectului. Nu este necesar ca prima utilizare industrială să fie realizată de aceeași entitate care a realizat activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare, cu condiția ca această entitate să fi dobândit dreptul de a utiliza rezultatele activității de cercetare, dezvoltare și inovare anterioare și ca atât această activitate, cât și prima utilizare industrială să facă obiectul proiectului.
26. Proiectele din domeniile mediului, energiei, transporturilor, sănătății sau din domeniul digital, în măsura în care nu sunt acoperite de punctele 23 și 24, trebuie să fie de mare importanță pentru strategiile UE în materie de mediu, climă, energie (inclusiv securitatea aprovizionării cu energie), transport, sănătate ori în domeniul digital sau să contribuie în mod semnificativ la piața internă, inclusiv, dar fără a se limita la aceste sectoare.

3.3. Importanța proiectului

27. Pentru a fi considerat PIIEC, un proiect trebuie să fie important din punct de vedere cantitativ sau calitativ. Acesta ar trebui să aibă o dimensiune sau o sferă deosebit de importantă și/sau să implice un nivel considerabil al riscului tehnologic ori financiar.

condiției de la punctul 36.

²¹ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile, JO L 198, 22.6.2020, p. 13.

²² Vânzările atipice limitate legate de faza de testare, inclusiv vânzările de eșantioane, feedback ori certificare, sunt excluse din noțiunea de „activități comerciale”.

4. CRITERII DE COMPATIBILITATE

28. Atunci când evaluează compatibilitatea cu piața internă a ajutoarelor destinate să promoveze realizarea unui PIIEC pe baza articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, Comisia va ține cont de criteriile²³ enumerate în secțiunile 4.1, 4.2 și 4.3.
29. Comisia va efectua un test comparativ pentru a evalua dacă efectele pozitive scontate depășesc efectele negative potențiale.
30. Ținând cont de natura proiectului, Comisia poate considera că existența unor disfuncționalități importante ale pieței sau a celor de la nivel sistemic ori a unor provocări importante de la nivelul societății, precum și a unei contribuții la interesul european comun este prezumată pentru componentele individuale ale unui proiect integrat dacă proiectul îndeplinește criteriile de eligibilitate prevăzute în secțiunea 3 de mai sus.

4.1. Necesitatea și proporționalitatea ajutorului

31. Ajutoarele nu trebuie să subvenționeze costurile unui proiect pe care o întreprindere le-ar fi suportat oricum și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice. Realizarea proiectului ar trebui să fie imposibilă în absența ajutoarelor sau acesta ar trebui să fie realizat la o anvergură sau sferă mai redusă ori într-o manieră diferită, care ar restrânge în mod semnificativ beneficiile preconizate ale acestuia²⁴. Ajutorul este considerat proporțional numai în cazul în care același rezultat nu ar putea fi obținut cu un ajutor mai redus.
32. Statul membru în cauză trebuie să pună la dispoziția Comisiei informații corespunzătoare referitoare la proiectul care face obiectul ajutorului, precum și o descriere cuprinzătoare a scenariului contrafactual, care corespunde situației în care beneficiarul nu primește niciun fel de ajutor din partea vreunui stat membru. Scenariul contrafactual poate consta în absența unui proiect alternativ sau într-un proiect alternativ avut în vedere de beneficiar în cadrul procesului intern de luare a deciziilor și poate avea drept obiect un proiect alternativ desfășurat integral sau parțial în afara UE. Pentru a demonstra credibilitatea scenariului contrafactual prezentat de beneficiar, statul membru care efectuează notificarea este invitat să furnizeze documentele interne relevante ale beneficiarului, cum ar fi prezentări ale consiliului de administrație, analize, rapoarte și studii care să discute astfel de proiecte alternative.
33. În absența unui proiect alternativ, Comisia se va asigura că valoarea ajutorului nu depășește minimumul necesar pentru ca proiectul care beneficiază de ajutor să fie suficient de profitabil, de exemplu prin crearea posibilității de

²³ Potrivit Curții de Justiție, Comisia dispune de putere de apreciere în ceea ce privește evaluarea compatibilității PIIEC. Cauzele conexe C-62/87 și 72/87, Exécutif regional wallon și SA Glaverbel/Comisia, [1988], ECLI:EU:C:1988:132, punctul 21.

²⁴ Cererea de ajutor trebuie să preceadă „demararea lucrărilor”, ceea ce înseamnă fie demararea lucrărilor de construcție în cadrul investiției, fie primul angajament ferm de comandă pentru echipamente sau alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, oricare dintre acestea survine mai întâi. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.

a atinge o rată internă de rentabilitate care să corespundă valorii de referință sau pragului minim acceptabil specifice sectorului sau întreprinderii. Pot fi, de asemenea, utilizate în acest scop ratele normale de rentabilitate cerute de întreprinderea beneficiară în alte proiecte similare, costul de capital al întreprinderii în ansamblu sau valorile rentabilității observate în mod obișnuit în sectorul în cauză. Toate costurile și beneficiile relevante preconizate trebuie să fie luate în considerare pe întreaga durată de viață a proiectului.

34. Nivelul maxim al ajutoarelor va fi stabilit ținând cont de deficitul de finanțare identificat raportat la costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate acoperi toate costurile eligibile, dacă acest lucru este justificat de analiza privind deficitul de finanțare. Deficitul de finanțare se referă la diferența dintre fluxurile de numerar pozitive și negative pe durata de viață a investiției, actualizate la valoarea lor curentă pe baza unui factor de actualizare adecvat, care reflectă rata de rentabilitate necesară pentru ca beneficiarul să realizeze proiectul, în special ținând cont de riscurile implicate. Costurile eligibile sunt cele prezentate în anexă²⁵.
35. În cazul în care se demonstrează, de exemplu prin intermediul unor documente interne ale întreprinderii în cauză, că beneficiarul ajutorului are de ales în mod clar între realizarea unui proiect pentru care se acordă ajutor și un proiect alternativ, fără ajutor, Comisia va compara valorile actualizate nete preconizate ale investiției în proiectul care beneficiază de ajutor și în proiectul contrafactual, ținându-se cont de probabilitățile diferitelor scenarii de afaceri aferente.
36. Ajutorul de stat destinat să promoveze realizarea PIIEC poate fi cumulat cu finanțarea din partea UE sau cu alte ajutoare de stat, cu condiția ca valoarea totală a finanțării publice acordate în legătură cu aceleași costuri eligibile să nu depășească rata de finanțare cea mai favorabilă prevăzută în normele aplicabile ale dreptului UE.
37. Ca garanție suplimentară pentru a se asigura că ajutorul de stat rămâne proporțional și limitat la necesități, Comisia poate solicita statului membru care efectuează notificarea să pună în aplicare un mecanism de recuperare. Atunci când proiectul este mai profitabil decât se preconizase în analiza deficitului de finanțare, mecanismul de recuperare ar trebui să asigure o repartizare echilibrată a câștigurilor. Un astfel de mecanism ar trebui conceput astfel încât să mențină stimulentele pentru ca beneficiarii să își maximizeze investițiile și performanța proiectelor lor. Statele membre nu sunt împiedicate să pună în aplicare mecanisme de recuperare suplimentare sau mai stricte.
38. În analiza sa, Comisia va lua în considerare următoarele elemente:
 - a) specificarea schimbării intenționate: statul membru trebuie să specifice clar schimbarea de comportament care se așteaptă să rezulte în urma acordării ajutorului de stat, cu alte cuvinte dacă este inițiat un proiect nou sau este îmbunătățită dimensiunea, sfera sau ritmul unui proiect. Schimbarea de comportament trebuie să fie identificată

²⁵ În cazul unui proiect integrat, costurile eligibile trebuie detaliate la nivelul fiecărui proiect individual.

comparând rezultatele preconizate și nivelul activității vizate cu și fără ajutor. Diferența dintre cele două scenarii arată impactul măsurii de ajutor și efectul stimulativ al acesteia;

- b) nivelul de rentabilitate: în cazul în care un proiect nu ar fi suficient de profitabil în sine pentru a fi realizat de o întreprindere privată, însă ar genera beneficii importante pentru societate, este mai probabil ca ajutorul să aibă un efect stimulativ.
39. Pentru a contracara denaturările reale sau potențiale, directe sau indirecte ale comerțului internațional, Comisia poate ține cont de faptul că, în mod direct sau indirect, concurenții aflați în afara SEE au primit (în ultimii trei ani) sau urmează să primească ajutoare de o intensitate echivalentă pentru proiecte similare. Cu toate acestea, în cazul în care denaturările comerțului internațional sunt susceptibile să se producă după mai mult de trei ani, având în vedere particularitățile sectorului în cauză, perioada de referință poate fi prelungită în mod corespunzător. Dacă este posibil, statul membru în cauză va furniza Comisiei informații suficiente care să îi permită să evalueze situația, în special necesitatea de a lua în considerare avantajul competitiv de care se bucură un concurent dintr-o țară terță. În cazul în care Comisia nu dispune de informații privind ajutorul acordat sau preconizat, aceasta poate, de asemenea, să se bazeze pe dovezi circumstanțiale în decizia sa. De asemenea, Comisia poate lua măsuri adecvate pentru a aborda denaturările concurenței care rezultă din subvențiile primite în afara UE.
40. Pentru colectarea dovezilor, Comisia poate recurge la propriile competențe de investigare²⁶.
41. Alegerea instrumentului de ajutor trebuie efectuată ținând cont de disfuncționalitatea pieței sau de alte disfuncționalități sistemice importante pe care instrumentul de ajutor urmărește să le contracareze. De exemplu, în cazul în care problema subiacentă constă în lipsa accesului la finanțare, statele membre ar trebui în mod normal să recurgă la ajutoare sub formă de sprijin pentru asigurarea lichidității, cum ar fi un împrumut sau o garanție²⁷. În cazul în care este necesar, de asemenea, să se asigure un anumit grad de partajare a riscurilor de către întreprindere, în mod normal instrumentul de ajutor ales ar trebui să fie un avans rambursabil. Instrumentele de ajutor rambursabile vor fi în general considerate un indicator pozitiv.
42. Comisia va aprecia mai favorabil proiectele care includ o contribuție foarte importantă din partea beneficiarilor înșiși sau o contribuție semnificativă din partea unor investitori privați independenți. Contribuțiile constând în active corporale și necorporale, precum și în terenuri, trebuie contabilizate la prețul pieței.
43. Selecția beneficiarilor printr-o procedură competitivă, transparentă și nediscriminatorie va fi considerată un indicator pozitiv.

²⁶ A se vedea articolul 1 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 734/2013 al Consiliului din 22 iulie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 204, 31.7.2013, p. 15).

²⁷ Ajutoarele sub formă de garanții trebuie să fie limitate în timp, iar ajutoarele sub formă de împrumuturi trebuie să facă obiectul unor perioade de rambursare.

4.2. Prevenirea denaturărilor nejustificate ale concurenței și testul comparativ

44. Statul membru ar trebui să furnizeze dovezi că măsura de ajutor propusă reprezintă instrumentul de politică adecvat pentru atingerea obiectivului proiectului. O măsură de ajutor nu va fi considerată adecvată dacă există alte instrumente de politică sau alte tipuri de instrumente de ajutor care permit obținerea aceluiași rezultat în condițiile unui efect de denaturare mai redus.
45. Pentru ca ajutorul să fie compatibil, efectele negative ale măsurii de ajutor în ceea ce privește denaturarea concurenței și impactul asupra comerțului între statele membre trebuie să fie limitate și mai puțin semnificative decât efectele pozitive în ceea ce privește contribuția la obiectivul de interes european comun.
46. Atunci când analizează efectele negative ale măsurii de ajutor, Comisia pune accent pe impactul previzibil pe care îl poate avea ajutorul asupra concurenței între întreprinderile de pe piețele produsului în cauză, inclusiv piețele din amonte și din aval, și asupra riscului de capacitate excedentară.
47. Comisia va evalua riscul de închidere a pieței și de dominare a pieței, în special în cazul nediseminării rezultatelor cercetării sau a unei diseminări limitate a acestora. Proiectele care implică construirea unei infrastructuri²⁸ trebuie să respecte principiile accesului deschis și nediscriminatoriu la infrastructură și ale stabilirii nediscriminatorii a prețurilor și exploatării rețelei, inclusiv pe cele prevăzute în legislația UE²⁹.
48. Comisia va evalua potențialele efecte negative asupra comerțului, inclusiv riscul apariției unei curse a subvențiilor între statele membre, în special în ceea ce privește alegerea amplasamentului.
49. În evaluarea sa privind potențialele efecte negative asupra schimburilor comerciale, Comisia va analiza dacă ajutorul este condiționat de relocarea unei activități de producție sau a oricărei alte activități a beneficiarului dintr-o altă țară din SEE pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul. O astfel de condiție ar putea părea dăunătoare pentru piața internă, indiferent de numărul de locuri de muncă pierdute efectiv la sediul inițial al beneficiarului în SEE.

4.3. Transparența

50. Statele membre trebuie să se asigure că următoarele informații sunt publicate în modulul Comisiei privind transparența sau pe un site internet cuprinzător consacrat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional:
 - a) textul integral al deciziei de acordare a ajutorului individual și al dispozițiilor de punere în aplicare a acestuia ori un link către textul respectiv;
 - b) identitatea autorității sau a autorităților care acordă ajutorul;

²⁸ Pentru evitarea oricărui dubiu, liniile-pilot nu sunt considerate infrastructuri.

²⁹ Proiectele care implică infrastructuri energetice trebuie să respecte reglementările în materie de tarife și acces pe piață, precum și cerințele privind separarea dreptului de proprietate, în cazurile prevăzute în legislația referitoare la piața internă.

- c) numele și identificatorul fiecărui beneficiar, cu excepția secretelor de afaceri și a altor informații confidențiale în cazuri justificate în mod corespunzător și sub rezerva acordului Comisiei în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind secretul profesional în deciziile din domeniul ajutorului de stat³⁰;
 - d) instrumentul de ajutor³¹, elementul de ajutor și, în cazul în care diferă, cuantumul nominal al ajutorului, exprimat ca valoare totală în moneda națională, acordat fiecărui beneficiar;
 - e) data acordării și data publicării;
 - f) tipul de întreprindere (întreprindere mică sau mijlocie/întreprindere mare);
 - g) regiunea în care este situat beneficiarul (la nivelul NUTS II sau inferior);
 - h) principalul sector economic în care își desfășoară activitățile beneficiarul (la nivel de grup NACE);
 - i) obiectivul ajutorului.
51. În ceea ce privește ajutoarele individuale mai mari de 500 000 EUR, se aplică cerința de a publica informații. Aceste informații trebuie publicate după adoptarea deciziei de acordare a ajutorului, trebuie păstrate timp de cel puțin 10 ani și trebuie puse la dispoziția publicului larg, fără restricții³².

5. DISPOZIȚII FINALE

5.1. Obligația de notificare

52. În conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE, statele membre trebuie să notifice în prealabil Comisiei orice intenție de acordare sau de modificare a ajutoarelor de stat, inclusiv a ajutoarelor pentru un PIIEC.
53. Statele membre implicate în același PIIEC sunt invitate, în măsura posibilului, să transmită Comisiei o notificare comună care să includă un text comun în care să se descrie PIIEC și să se demonstreze eligibilitatea acestuia.

5.2. Evaluarea *ex post* și raportarea

54. Realizarea proiectului trebuie să facă obiectul unor raportări periodice. Dacă este cazul, Comisia poate solicita efectuarea unei evaluări *ex post*.

³⁰ C(2003) 4582 (JO C 297, 9.12.2003, p. 6).

³¹ Grant/subvenționare a ratei dobânzii; împrumut/avansuri rambursabile/grant rambursabil; garanție; avantaj fiscal sau scutire fiscală; finanțare de risc; altele (a se preciza). Dacă ajutorul se acordă prin intermediul mai multor instrumente de ajutor, cuantumul ajutorului trebuie furnizat pentru fiecare instrument în parte.

³² Informațiile respective trebuie publicate în termen de șase luni de la data acordării. În cazul ajutoarelor ilegale, statele membre vor trebui să garanteze publicarea *ex post* a acestor informații, în termen de 6 luni de la data deciziei Comisiei. Informațiile trebuie să fie disponibile într-un format care să permită căutarea, extragerea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML.

5.3. Aplicabilitate

- 55. Prezenta comunicare se va aplica de la 1 ianuarie 2022.
- 56. Comisia va aplica principiile stabilite în prezenta comunicare în cazul tuturor proiectelor de ajutor notificate în privința cărora i se solicită să ia o decizie după data de la care se aplică, chiar dacă proiectele au fost notificate anterior acelei date.
- 57. În concordanță cu Comunicarea privind stabilirea normelor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal³³, Comisia va aplica, în cazurile de ajutoare care nu au fost notificate, prezenta comunicare dacă ajutorul în cauză a fost acordat după data de la care se aplică și normele în vigoare la momentul acordării ajutorului în toate celelalte cazuri.

³³ Comunicarea Comisiei privind stabilirea normelor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal (JO C 119, 22.5.2002, p. 22).

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, XXX
[...] (2021) XXX draft

ANNEX 1

ANEXĂ

la

COMUNICAREA COMISIEI

Criterii pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea unor proiecte importante de interes european comun

ANEXĂ

COSTURI ELIGIBILE

- a) Studii de fezabilitate, inclusiv studiile tehnice pregătitoare, precum și costul obținerii autorizațiilor necesare pentru realizarea proiectului.
- b) Costul instrumentelor și al echipamentelor (inclusiv al instalațiilor și al vehiculelor de transport) în măsura utilizării acestora în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. Dacă astfel de instrumente și echipamente nu se folosesc pe întreaga lor durată de viață pentru proiect, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza bunelor practici contabile.
- c) Costurile cu achiziția (sau construcția) clădirilor, a infrastructurii și a terenurilor, în măsura utilizării acestora în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. Dacă aceste costuri sunt stabilite prin raportare la valoarea de transfer comercial sau la costurile de capital suportate efectiv, și nu la costurile de amortizare, atunci valoarea reziduală a terenurilor, a clădirilor și a infrastructurii ar trebui scăzută din deficitul de finanțare, fie *ex ante*, fie *ex post*.
- d) Costurile cu alte materiale, consumabile și produse similare necesare pentru proiect.
- e) Costurile de obținere, validare și apărare a brevetelor și a altor active necorporale. Costurile cu cercetarea contractuală, cunoștințele și brevetele cumpărate sau obținute cu licență din surse externe în condiții de concurență deplină, precum și costurile consultanței și ale serviciilor echivalente utilizate exclusiv pentru proiect.
- f) Costurile de personal și alte costuri administrative (inclusiv cheltuielile de regie) suportate în mod direct pentru activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare, inclusiv pentru activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare care au legătură cu prima utilizare industrială sau, în cazul unui proiect de infrastructură, care sunt suportate în cursul construcției infrastructurii.
- g) În cazul ajutoarelor acordate pentru un proiect care implică o primă utilizare industrială, cheltuielile de capital și cele operaționale, în măsura utilizării acestora în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări, cu condiția ca utilizarea industrială să decurgă dintr-o activitate de cercetare, dezvoltare și inovare și să conțină o componentă foarte importantă de cercetare, dezvoltare și inovare, care reprezintă un element integrant și necesar pentru implementarea cu succes a proiectului. Cheltuielile operaționale trebuie să se refere la această componentă a proiectului.
- h) Pot fi acceptate și alte costuri dacă sunt justificate și dacă au o legătură indisolubilă cu realizarea proiectului, cu excepția costurilor de exploatare care nu fac obiectul literei (g).